

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-P.9521.1.2024.JS

Pani Joanna Lewandowska
prowadząca działalność gospodarczą
„Baltyktour.pl”, Biuro Podróży
Joanna Lewandowska
ul. Powstańców Śląskich 48,
53 - 333 Wrocław
(w dalszej części projektu
wystąpienia pokontrolnego
zwanej „organizatorem”).

wystąpienie pokontrolne

z przeprowadzonej kontroli problemowej realizacji
turnusów rehabilitacyjnych dla osób niepełnosprawnych

(w dniu 12.11.2024 r. doręczono kontrolowanemu projekt wystąpienia pokontrolnego, do
którego nie wniesiono zastrzeżeń.)

Wrocław, dnia 26.11.2024 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana	„Baltyktour.pl” Biuro Podroży Joanna Lewandowska, ul. Powstańców Śląskich 48, 53 - 333 Wrocław
Kierownik jednostki kontrolowanej	Joanna Lewandowska - właściciel przedsiębiorstwa. (akta kontroli str. 209-210)
Zakres kontroli	stwierdzenie spełniania przez organizatora turnusów rehabilitacyjnych warunków określonych w art. 10c ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 44 ze zm.), zwanej dalej „ustawą” oraz § 2 ust. 3, § 12 i § 13 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r., Nr 230, poz. 1694 ze zm.).
Okres objęty kontrolą	01.01.2024 r. do dnia 22.10.2024 r., tj. do dnia kontroli.
Podstawa prawna kontroli	§ 19 ust. 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 listopada 2007 r. w sprawie turnusów rehabilitacyjnych (Dz. U. z 2007 r. Nr 230, poz. 1694 ze zm.).
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych oraz miejsce jej przeprowadzenia	22.10.2024 r. – 05.11.2024 r. siedziba Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu – forma zdalna, zgodnie z zatwierdzonym w dniu 25.06.2024 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego planem kontroli realizowanych przez Wydziały Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego w II półroczu 2024 r.
Kontrolerzy	1. Joanna Stańda – starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, przewodnicząca zespołu kontrolującego, PS-P.0030.82.2024.JS z dnia 26.09.2024 r. 2. Sylwia Łuczowska – starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego, członek zespołu kontrolującego, PS-P.0030.81.2024.JS z dnia 26.09.2024 r. (akta kontroli str. 14-17)
Osoby udzielające wyjaśnień w trakcie kontroli	Joanna Lewandowska - właściciel przedsiębiorstwa. .

Zawiadomienie o terminie, miejscu i sposobie kontroli:	Organizator pismem z dnia 26.09.2024 r. został powiadomiony o zamiarze wszczęcia kontroli. Zawiadomienie zostało wysłane pracodawcy za pośrednictwem Poczty Polskiej i doręczone w dniu 30.09.2024 r. Kontrolowany w zawiadomieniu został poinformowany o: ▪ terminie i okresie kontroli oraz przedmiotowym jej zakresie, ▪ miejscu kontroli, tj. siedzibie Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego. ▪ sposobie kontroli, tj. kontrola została zrealizowana przy wykorzystaniu narzędzi komunikacji elektronicznej, na który to sposób pracodawca wyraził zgodę w oświadczeniu z dnia 01.10.2024 r., Upoważnienia do kontroli oraz kserokopie legitymacji służbowych doręczono pracodawcy za pośrednictwem Poczty Polskiej w dniu 30.09.2024 r.
Wpis jednostki kontrolowanej do właściwego rejestru	wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej RP.

II. OCENA KONTROLOWANEJ JEDNOSTKI

Kontrolowaną jednostkę należy ocenić **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

III. Ustalenia kontroli

„Baltyktour.pl” Biuro Podróży Joanna Lewandowska, ul. Powstańców Śląskich 48, 53 - 333 Wrocław posiada od dnia 13.04.2024 r. wpis do rejestru organizatorów turnusów rehabilitacyjnych prowadzonego przez Wojewodę Dolnośląskiego pod numerem OR/02/0001/24. Wpis jest ważny do dnia 13.04.2027 r.

Organizator w kontrolowanym okresie realizował 9 turnusów usprawniająco-rekreacyjnych, co przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1

Termin turnusu	Ilość uczestników*	Miejsce realizacji oraz nr wpisu do rejestru ośrodków
19.05-02.06.2024	32	„Dom Wczasowo-Rehabilitacyjny „Bałtyk”, ul. Śliska 2 w Mrzeżynie OD/32/0017/21 obowiązujący od 10.06.2021 do 10.06.2024 r. OD/32/0013/24 obowiązujący od 11.06.2024 do 11.06.2027 r.
03.06-17.06.2024	32	j.w.
18.06-02.07.2024	27	j.w.
03.07-17.07.2024	37	j.w.
18.07-01.08.2024	40	j.w.
01.08-16.08.2024	39	j.w.
17.08-31.08.2024	54	j.w.
01.09-15.09.2024	33	j.w.
16.09-30.09.2024	34	j.w.

* liczba uczestników obejmuje wyłącznie osoby niepełnosprawne (z dofinansowaniem PFRON i bez takiego dofinansowania), nie uwzględnia natomiast opiekunów oraz kadry.

Z powyżej wskazanych, szczegółową kontrolą objęto jeden turnus, zrealizowany w terminie od dnia 03.06-17.06.2024. Dla potrzeb kontroli organizator w dniu 21.10.2024 r. przedłożył następujące dokumenty:

- listę organizowanych 9 turnusów rehabilitacyjnych, uwzględniającą informację o dacie i liczbie ich uczestników. Organizator w oświadczeniu z dnia 07.10.2024 r. również wskazał, że wszystkie organizowane przez niego turnusy były usprawniająco-rekreacyjnymi turnusami i zostały zrealizowane w ośrodku pn. „Dom Wczasowo-Rehabilitacyjny „Bałtyk”, ul. Śliska 2 w Mrzeżynie,
- listę 32 uczestników analizowanego turnusu, uwzględniającą informację o schorzeniach uczestników oraz o ewentualnym uczestnictwie opiekunów,
- program turnusu rehabilitacyjnego,
- orzeczenia o stopniu niepełnosprawności poszczególnych uczestników turnusu,
- informacje adresowane do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie o przebiegu turnusu, które wskazują na rodzaj turnusu, czas jego realizacji, oraz informację o dofinansowaniu ze środków PFRON dla poszczególnego uczestnika turnusu (informacje dotyczą wszystkich uczestników analizowanego turnusu),

- zawiadomienia o wpisie ośrodka, w którym były realizowane wszystkie turnusy,
- listę osób stanowiących kadrę na kontrolowanym turnusie,
- umowy z kadrą realizującą ww. turnus oraz dokumenty potwierdzające jej uprawnienia,
- wyjaśnienie dotyczące uczestnika turnusu legitymującą się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności o symbolu 04-O.

W trakcie kontroli organizator przedłożył również wyjaśnienia z dnia 28.10.2024 r. dotyczące:

- uczestnika turnusu legitymującego się orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności o symbolu 03-L,
- przyczyn uczestniczenia przez dziecko w turnusie adresowanym dla osób dorosłych,
- osoby pełniącej funkcję pedagoga i pracownika do spraw rekreacji,
- zapewnienia opieki pielęgniarzkiej w „Domu Wczasowo-Rehabilitacyjnym „Bałtyk”.

Uczestnikami turnusu w terminie od dnia 03.06-17.06.2024 r. były osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu ruchu z wyłączeniem poruszających się na wózkach inwalidzkich, z chorobą psychiczną oraz z tzw. innymi dysfunkcjami, o których mowa w § 2 ust. 2 pkt 9 rozporządzenia, tj. z chorobami: układu moczowo-płciowego, układu pokarmowego, neurologicznymi, układu oddechowego i krążenia, całościowymi zaburzeniami rozwojowym.

W wyniku analizy dołączonych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności kontrolujące stwierdziły, że uczestnik turnusu figurujący na imiennym wykazie uczestników ww. turnusu:

- pod numerem 16 - p. M.D. posiada orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności, a symbol przyczyny tej niepełnosprawności to 04-O – choroby narządu wzroku,
- pod numerem 30 p. K.K. posiada orzeczony umiarkowany stopień niepełnosprawności, a symbol przyczyny tej niepełnosprawności to m.in. 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu.

Osoby o tych dwóch symbolach niepełnosprawności jednakże nie zostały wymienione ani w programie turnusu, jako jego adresaci ani w zawiadomieniach o wpisie do rejestru: organizatorów turnusów rehabilitacyjnych oraz ośrodków przyjmujących grupy turnusowe.

Turnus w terminie 03.06-17.06.2024 zrealizowany został zgodnie z:

- 1) **art. 10c ust. 5 ustawy w zakresie czasu trwania turnusu rehabilitacyjnego i jego organizacji w grupie liczącej nie mniej niż 20 uczestników**, albowiem turnus trwał minimum 14 dni, a grupa składała się z 32 uczestników, a zatem powyżej 20 uczestników

(do liczby uczestników turnusu nie wlicza się opiekunów¹); dodatkowo zauważyć należy, że wykaz pozostałych turnusów organizowanych w okresie objętym kontrolą potwierdza prawidłową liczbę uczestników, tj. powyżej 20 osób,

2) **§ 3 rozporządzenia w zakresie uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym wyłącznie przez osoby niepełnosprawne**, tj. posiadające ważne orzeczenie, o którym mowa w art. 1, art. 5 pkt 1a lub art. 62 ustawy, albowiem lista uczestników turnusu przy nazwisku każdego z nich zawiera również symbole niepełnosprawności, które zostały spisane z obowiązujących i przedłożonych przez organizatora kopii orzeczenia o niepełnosprawności oraz orzeczeń o stopniu niepełnosprawności tych uczestników,

3) **art. 10c ust. 6, pkt 1 ustawy w zakresie opracowania i realizacji programu** turnusu, albowiem przedłożony przez organizatora program zawiera informację dotyczącą:

- rodzaju turnusu (usprawniająco-rekreacyjny), celów turnusu oraz form rehabilitacji odpowiednich do rodzajów schorzeń osób niepełnosprawnych; głównym celem turnusu było ogólna poprawa lub podtrzymanie sprawności psychofizycznej oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników - zgodnie § 9 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia,
- czasu trwania turnusu - 14 dni, zgodnie z art. 10c ust. 5 ustawy,
- rodzaju zajęć, wynikających z rodzaju turnusu, z uwzględnieniem zajęć indywidualnych i grupowych, zgodnie z art. 10c ust. 6, pkt 2 ustawy,
- zapewnienia opieki pielęgniarzkiej i umożliwienia korzystania z opieki lekarskiej podczas turnusu, zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 5 rozporządzenia,
- badań lekarskich realizowanych na początku i na końcu turnusu, zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia.

Ponadto program kontrolowanego turnusu jest zbieżny z programem złożonym u Wojewody przy uzyskaniu wpisu do rejestru organizatorów oraz wskazuje zajęcia indywidualne i grupowe w wymiarze nie mniejszym niż 6 godzin dziennie (zgodnie z § 12 ust. 1 pkt 1, pkt 3 rozporządzenia),

¹ Zgodnie § 4 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia, osoba niepełnosprawna może ubiegać się o dofinansowanie, pod warunkiem, że nie będzie pełniła funkcji członka kadry na turnusie ani nie będzie opiekunem innego uczestnika tego turnusu, a zgodnie § 4 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia, osobie niepełnosprawnej o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz osobie niepełnosprawnej w wieku do 16 lat może być przyznane dofinansowanie pobytu na turnusie rehabilitacyjnym jej opiekuna, pod warunkiem, że opiekun nie będzie pełnił funkcji członka kadry na tym turnusie, nie jest osobą niepełnosprawną wymagającą opieki innej osoby, ukończył 18 lat lub ukończył 16 lat i jest wspólnie zamieszkującym członkiem rodziny osoby niepełnosprawnej.

4) **art. 10c ust. 7 pkt 1 ustawy w związku z § 12 ust. 1 rozporządzenia dotyczącego zapewnienia kadry realizującej program turnusu**, albowiem oorganizator przedłożył umowy oraz dyplomy dotyczące:

- **kierownika turnusu** – funkcję tę w Domu Wczasowo-Rehabilitacyjnym „Bałtyk” w Mrzeżynie pełniła właścicielka przedsiębiorstwa, jak również p. R.D. na podstawie umowy obowiązującej od 10.06.2024 r. do dnia 30.09.2024 r.,
- **lekarza**, p. B.A. – udzielającego konsultacji lekarskich w ww. Ośrodku na podstawie umowy obowiązującej od 19.05.2024 r. do dnia 30.09.2024 r., legitymującego się prawem wykonywania zawodu lekarza na obszarze RP,
- **pielęgniarki**, p. A.S. – świadczącej opiekę pielęgniarską w ww. Ośrodku na podstawie umowy obowiązującej od 20.05.2024 r. do dnia 31.07.2024 r., legitymującej się prawem wykonywania zawodu pielęgniarki,
- **rehabilitantki** p. B.G – świadczącej usługi rehabilitanta w ww. Ośrodku na podstawie umowy obowiązującej od 06.05.2024 r. do dnia 30.09.2024 r., legitymującej się prawem wykonywania zawodu fizjoterapeuty oraz legitymującej się dyplomem z dnia 04.08.1992 r. uczelni wyższej na kierunku rehabilitacja ruchowa,
- **fizjoterapeuty** p. M.J. - świadczącego usługi fizjoterapeuty w ww. Ośrodku na podstawie umowy obowiązującej od 03.06.2024 r. do dnia 31.07.2024 r., legitymującego się prawem wykonywania zawodu fizjoterapeuty,
- **psychologa** p. J.K. - świadczącej opiekę psychologiczną w ww. Ośrodku na podstawie umowy obowiązującej od 19.05.2024 r. do dnia 30.09.2024 r., legitymującej się dyplomem z dnia 19.10.1988 r. uczelni wyższej na kierunku psychologia,
- **opiekuna medycznego**, p. D.Ż – świadczącej usługi opiekuna medycznego w ww. Ośrodku na podstawie umowy obowiązującej od dnia 03.06.2024 r. do 30.09.2024 r., legitymującej się dyplomem zawodowym z dnia 31.08.2023 r. potwierdzającym kwalifikacje zawodowe „opiekun medyczny”,
- **specjalisty ds. rekreacji** – J.L. zatrudnionego na stanowisku m.in. do spraw rekreacyjno-sportowych na podstawie umowy o pracę zawartej 01.01.2016 na czas nieokreślony, legitymującego się dyplomem z dnia 17.09.2020 r. uczelni wyższej na kierunku grafika.

Ponadto na podstawie umowy z dnia 15.05.2024 r. obowiązującej do dnia 30.09.2024 r. z “FIZJO 70F” Adam Kawczyński z siedzibą w Michałowicach, organizator zapewniał w ww. Ośrodku usługę:

- **fizjoterapeutyczną** realizowaną przez p. A.K. - legitymującego się prawem wykonywania zawodu fizjoterapeuty,
 - **opiekę edukacyjno-pedagogiczną uczestników turnusów rehabilitacyjnych** realizowaną przez p. M.S. legitymującą się dyplomem z dnia 01.12.2013 r. uczelni wyższej na kierunku pedagogiki, która zgodnie z wyjaśnieniem organizatora z dnia 28.10.2024 r. pełniła na turnusie funkcję pedagoga i pracownika ds. rekreacji,
- 5) **art. 10 c ust. 7 pkt 4 ustawy w związku z § 12 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia, w zakresie przesyłania do właściwego powiatowego centrum pomocy rodzinie informacji o przebiegu turnusu w terminie 21 dni**, albowiem organizator przedłożył informacje odnośnie wszystkich uczestniczących osób, które korzystały z dofinansowania do turnusu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Informacje te zawierały m.in.: datę rozpoczęcia i zakończenia turnusu, miejsce turnusu (nazwę i adres ośrodka), informację o udziale uczestnika w zajęciach oraz o przeprowadzonych badaniach lekarskich,
- 6) **art. 10c ust. 7 pkt 5 ustawy § 12 ust.1 pkt 10 rozporządzenia w zakresie przechowywania dokumentacji z turnusu**, albowiem ustalono, że organizator przechowuje:
- zawiadomienia o wpisie do rejestru organizatorów i ośrodka, w którym organizowane były wszystkie turnusy,
 - orzeczenia o niepełnosprawności i o stopniu niepełnosprawności,
 - kopie oświadczeń organizatora dotyczących osób, które otrzymały dofinansowanie ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
 - program zrealizowanego turnusu,
 - informacje o kadrze zapewniającej realizację programu turnusu, w tym informacje dotyczące jej uprawnień,
 - informacje o przebiegu turnusu adresowane do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie dotyczących wszystkich uczestników korzystających z ww. dofinansowania PFRON).

Turnus zrealizowany został częściowo zgodnie z:

- 1) **art. 10c ust. 2 pkt 2 ustawy rozporządzenia w zakresie miejsca jego realizacji**, albowiem odbył się on w Ośrodku pn. „Dom Wczasowo-Rehabilitacyjny „Bałtyk”, ul. Śliska 2 w Mrzeżynie, który to ośrodek posiada wpis do rejestru ośrodków przyjmujących grupy turnusowe pod numerem: OD/32/0017/21 obowiązujący od 10.06.2021 do 10.06.2024 r. oraz OD/32/0013/24 obowiązujący od 11.06.2024 do 11.06.2027 r. i dostosowany jest do przyjmowania osób niepełnosprawnych z dysfunkcjami

i schorzeniami uczestników kontrolowanego turnusu, za wyjątkiem dysfunkcji o symbolu 04-O i 03-L,

Przepisy rozporządzenia w sprawie turnusów rehabilitacyjnych określają odrębne wymagania dla turnusów organizowanych dla osób m.in. z dysfunkcją narządu wzroku i słuchu (§ 15 ust. 1 pkt 4 lit. c i lit. d rozporządzenia), intencją bowiem ustawodawcy było, aby osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu słuchu i wzroku przebywały w ośrodku dostosowanym do tego rodzaju dysfunkcji,

- 2) **art. 10c ust. 2 pkt 1 ustawy** dotyczący realizacji turnusu rehabilitacyjnego dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcjami wymienionymi w zawiadomieniu o wpisie do rejestru organizatorów turnusów rehabilitacyjnych pod numerem **OR/02/0001/24**, albowiem dwóch uczestników kontrolowanego turnusu posiadało schorzenia/dysfunkcje nie ujęte w tym zawiadomieniu, tj. dysfunkcje o symbolu 04-O i 03-L; (zgodnie z ww. art. 10c ust. 2 pkt 1 ustawy, turnusy organizuje się wyłącznie przez podmioty, które uzyskały wpis do rejestru prowadzonego przez wojewodę. Wpis ten winien uwzględnić dysfunkcje i schorzenia uczestników turnusów, o których mowa z § 2 ust. 2 ww. rozporządzenia),
- **§ 2 ust. 3 rozporządzenia w zakresie doboru uczestników turnusu o zbliżonych potrzebach, wynikających w szczególności rodzaju niepełnosprawności albo rodzaju schorzeń lub dysfunkcji, jednakże nie wieku**, albowiem przedłożona przez organizatora lista uczestników potwierdza, że uczestnikami tego turnusu były osoby o zbliżonych potrzebach pod względem dysfunkcji, ale wśród uczestników dorosłych było jedno dziecko (lat 6); zatem organizator nieprawidłowo zakwalifikował małoletniego uczestnika na ten turnus.

Na okoliczność stwierdzonych ww. nieprawidłowości, kontrolowany w pismach z dnia 28.10.2024 r. wyjaśnił że:

- p. M.D. nie jest osobą niewidzącą, nie wymagała opiekuna; po uzgodnieniu telefonicznym z PCPR w Kluczborku, PCPR wyraził zgodę na „Dom Wczasowo-Rehabilitacyjny „Bałtyk”, w Mrzeżynie, zgodnie z zaleceniem lekarza na chorobę zwyrodnieniową stawów,
- p. K.K. została skierowana do ww. Ośrodka ze względu na schorzenia neurologiczne, Schorzenie 03-L jest u niej schorzeniem towarzyszącym, nie wymagała ona tłumacza języka migowego, porozumiewała się samodzielnie. PCPR w Złotoryi przyznał dofinansowanie na schorzenie 10-N,
- opiekunowie prawni dziecka prosili o przyjęcie dziecka na taurus usprawniająco-rekreacyjny w ww. Ośrodku, kierowali się bowiem dobrymi opiniami i ceną, a także tym, że nie było już miejsc w innych ośrodkach w tym terminie.

Osobą odpowiedzialną za ww. nieprawidłowości jest p. Joanna Lewandowska – właściciel przedsiębiorstwa.

Powyższe ustalenia kontrolne dokonano na podstawie dokumentów, przedłożonych przez organizatora podczas kontroli, stanowiących integralną część projektu wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 18-212).

IV. Zalecenia i wnioski

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji turnusów rehabilitacyjnych organizowanych dla osób niepełnosprawnych, zalecam realizować turnusy:

- w ośrodku dostosowanym do przyjmowania osób niepełnosprawnych ze wszystkimi dysfunkcjami i schorzeniami uczestników turnusów - zgodnie z art. 10c ust. 2 pkt 2 ustawy w zakresie miejsca ich realizacji,
- dla osób niepełnosprawnych z dysfunkcjami wyłącznie wymienionymi w zawiadomieniu o wpisie do rejestru organizatorów turnusów rehabilitacyjnych - zgodnie z art. 10c ust. 2 pkt 1 ustawy,
- dla osób niepełnosprawnych o zbliżonych potrzebach, wynikających w szczególności z ich wieku lub rodzaju niepełnosprawności - zgodnie z § 2 ust. 3 rozporządzenia.

V. Pozostałe informacje i pouczenie

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach – po jednym dla kontrolowanego i dla organu upoważnionego do kontroli.

Zgodnie z § 21 ust. 3 ww. rozporządzenia organizator winien w terminie **30 dni** od daty otrzymania niniejszych wniosków i zaleceń powiadomić wojewodę o ich wykonaniu lub przyczynach ich nie wykonania.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Monika Kwil-Skrzypińska
Dyrektor Wydziału Polityki Społecznej